

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 500 K., félévre
250 K. Egyes szám ára 12 K.

Feltámadás

Én vagyok a feltámadás és az élet, aki én bennem hisz, ha meghal is, él az, — mondja az Úr. Hogyne élne hát az az őbenne igazán hívő, aki nem is halt meg, csak mély álomba merült, lázas beteg, vagy tán tetszhalott is, de él. Még a Lázár bomlásnak induló testét is diadalmassá tudta tenni a halálon az Úr hatalma, hogyne tudná győzelemre vezetni a csak súlyos betegségben szenvedőt.

All ez az igazság nem csupán egyesekre, hanem nagy alakulatokra is. Nem szabad kétségbeesni sem magyar hazánk, sem evangéliomi egyházunk élete felől azért, hogy most egészen beborult fejünk felett az ég. Az Úr Krisztus él és őbenne mi is élünk.

Őbenne és ő általa. Ezt kell megértenünk és ezt kell cselekednünk. Ha élni akarunk: hinni kell őbenne, mert csak az él, aki őbenne hisz.

A mi teménytelen bajunknak, veszedelmünknek ott van épen a forrása, hogy elpártoltunk a Krisztustól. Előbb közömbösök lettünk, aztán képmutatók. Mert az a keresztyénség, amely minálunk az utóbbi két-három esztendő alatt „divatba jött“, — nem egyéb, mint a képmutatók keresztyénsége. Azoké, akik hasztalan mondják, hogy „Uram — Uram“, — nem jutnak be a mennyek országába.

Ettől a képmutató keresztyénségtől kell megszabadulnunk, a farizeusságnak ettől a borzalmas terhétől, — anélkül, hogy visszasülyednénk a „minden mindegy“ megölő közömböségéhez. Szorgalmasan keresnünk kell és meg kell találnunk Krisztust. Nem nehéz megtalálni: az evangéliom elénk adja. És magunkévá kell őt tennünk és magunkat az övévé. Hinni őbenne és nemcsak emlegetni őt.

A Krisztusban hívő ország s a Krisztusban hívő egyház mindig élni fog.

Iskola

A kollegiumi segélygyűjtő bizottság jelentése a koll. gazdasági tanácshoz.

A kollegium segélyezése céljából megindított s eddig foganatosított segélygyűjtő akció eredményéről van szerencsénk a következő jelentést nyújtani be:

A segélygyűjtés munkája már 1919. évben megindult volt s a súlyos politikai válságok között több-kevesebb szerencsével tartott az 1920. évig. A gyűjtés a tápintézeti intézmény felsegélését célozta s kérő felhívások szétküldésével működött. Eredményét a XII-ik pénztári csoportba osztva a tápintézeti tökevisszahelyező alaphoz 1921. évi december 31-én a számadás 108,181 K 94 fillérben állapította meg. Megemlítjük itt, hogy a szegény tanulók karácsonyi perselypénzéből újév óta 20,011 K 88 fill. folyt be s ezenkívül ugyancsak a tápintézet külön segélyezésére 1922. évben vidékről 360,069 K 48 fillér adomány gyűlt be. A helybeli adománygyűjtés összege pedig 245,446 K 40 fillér. Ezekről a lezárandó számadás fog végleges kimutatást adni.

Ezeknek előrebocsátása után jelentjük, hogy a segélygyűjtés kérdésével eddig az 1922. évi 3., 102., 293., 485., 592., 634/6., 703., 711. és 1923-ban a 185. számú tanácsvégezés foglalkozott. Valamennyi határozat egybefoglalását summázva megtaláljuk a 703—1922. és 185—1923. számú végzéseken. Ezeknek rendelkezéséhez képest az országos segélygyűjtés alapjának 1922. évi számadásos eredménye, az alap átmenő vagyoni ereje 2.043,756 K 48 fillért tesz.

Ez az összeg szétosztandó a 703—1922. sz. tanácsvégezésben körvonalozott eljárás szerint úgy, hogy 1. az adományozó által specifice megnevezett célra nyújtott adomány kizárólag a megjelölt célra legyen fordítandó, ilyen a báró Podmaniczky Géza és neje 50,000 koronás adománya és a kenderesi egyház 8034 koronás gyűjtése. 2. Az ezután fennmaradó összeg felerésze a kollegiumi első pénztári csoport segélyezésére, a másik felerésze egyenlő részletben a VII-ik (internátus) és VIII-ik (tápinté-

Ára 24 korona.

zet) csoport segélyezésére számolandó át, miután előbb a 634/6—1922. számú végzés értelmében a III. csoportnak 100,000 K külön kiadatott.

Ezeknek szemelött tartásával a gyűjtés a következőleg osztható szét:

a) a báró Podmaniczky Géza és neje adománya az I. csoportnak 50,000 K — f
 b) a kenderesi egyház gyűjtése az I. csoportnak 8,034 K — f
 c) 50% jutalék az I. csoportnak 942,861 K 24 f
 Összesen: 1.000,895 K 24 f

d) a III. csoportnak a 634/6. gtv. szerint segély 100,000 K — f

e) a VII. csoportnak 25% jutalék 471,430 K 62 f

f) a VIII. „ 25% „ 471,430 K 62 f

A 185—1923. sz. a. kelt végzés utolsó 3-ik bekezdésében jelzett külön alapítványként kezelendő adományokra (lásd 711—1922. gtv.) vonatkozólag javasoljuk, hogy a végösszegében 710,000 koronát tevő adomány a XII. pénztári csoportban az adományozó nevére elnevezve osztassék szét mintegy 50% erejéig az I., 25—25% erejéig a VII. és VIII. pénztári csoport segédalapjaképen; ezeknek a segédalapoknak mindenkor kamat-osztaléka a megnevezett csoport jövedelmét képezze.

A terményadományokra vonatkozó ajánlatok 1921-ben a pénzügyítő könyvecskében nem voltak minden esetben bejegyezve. Annyit jelenthet a gyűjtés helyén eladott s ára befolyt a pénztárba. Ezeket az adományokat a tápintézeti kezelés vette be s arról külön számontartást vezet. A megígért, de még be nem folyt terményadomány beszállítása kérdését a gyűjtőbizottság napirenden tartja s igyekszik a 185—1923. sz. a. kelt határozat alapját képező számvevői jelentésben felsorolt terményekre vonatkozó névszerinti kimutatás alapján az adományokat a lehetőség szerint beszédni.

Az 1922. évben eszközölt burgonya-gyűjtési akció eredményét kimutatni még nem lehet. A gyűjtéssel, illetőleg aláírásgyűjtéssel foglalkozó kiküldöttek ugyanis a presbiteriumra bízták a lehető legkiterjedtebb körű gyűjtés foganatosítását. Gyűjtőíveket hagytak a lelkész uraknál. Eddig azonban csak az újfahértői gyűjtés eredményéről lehet beszámolni, mely tényleg be is szállított s tápintézeti kezelésbe jutott; ezenkívül a vett értesítés szerint Komorón készletben áll a Szalánczy Bertalan adománya 50 mm-áza burgonya, az egyházban gyűlt 15 mm.; Fényeslitkén be van vermelve 35 mm. A többi helyekről jelentés több rendbeli sürgetés után, egy-kettő kivételével, alig érkezett; néhány helyen értékesítették a burgonya-adományt, s árát beküldték a pénztárhoz. Számadásra vannak vezetve a tápintézet részére külön befolyt adományok között.

Az egyes egyházak körében eszközölt adomány-aláíráson foglalt burgonya összeszedését s beszállítását a téli időjárás szokatlan korai bekövetkezése lehetetlenné tette. A gyűjtőbizottság levelezések

útján napirenden tartja az adományok számbavételét. Hozzávetőleg a komorói és fényeslitkei 100 mm. készleten kívül még legalább is ennyi burgonya-adománykészletre számíthatunk. Mintegy 20 egyháztól várunk még burgonya-adományt, az eredményről annak idejében be fogjuk nyújtani jelentésünket.

Kérjük, hogy javaslatunkat elfogadni s jelentésünket tudomásul venni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel vagyunk a gyűjtőbizottság nevében

Debreczen, 1923 február 23-án

Karai Sándor,
koll. igazgató.

Rózsa Sándor,
bizottsági előadó.

Néhány szó a tanítói fizetés rendezéséhez!

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 122,000. VIII. d. sz. múlt évben kelt rendelkezése folytán megindult tanítói fizetésrendezés jelentős lépéssel haladt előre a vármegyei közig. bizottságok javaslattevélei folytán — s ezek szerint azok az egyházak, melyeknek javadalmi jegyzőkönyveiben természetbeni járandóságok foglaltatnak, 1923 jan. 1-től elkötelezettek e járandóságok természetbeni kiszolgáltatására.

Amióta a miniszter úr fenti rendelkezése megjelent, mindig vártam egyházhatóságom tájékoztató utasítását, követendő eljárásunkat illetőleg; mert hiszen ez ügyet nem külön-külön az egyes iskola fenntartókkal rendeletileg, hanem csupán az egyetemes egyház vezetőségével való tárgyalás és megegyezés alapján lehet elintézni — s ha a miniszter úr minden előzetes tárgyalás nélkül bocsátotta ki rendeletét, az mélyen beleszánt autonómiánkba és egyházi törvényeink semmibevele.

Az utóbbi évek alatt egy a javadalmi jegyzőkönyvtől eltérő jogviszony alakult ki az iskola fenntartó egyházak s tanítóink között s e viszonyt látszólagosan szankcionálta maga a miniszter úr is, midőn a javadalmi jegyzőkönyvektől eltérő névre szóló díjlevelek alapján hozzájárult tanítóink választásaihoz s kiutalta fizetésekiegészítésüket — e jogviszonyt felborítani — s az egyháztól erejét túlhaladó teljesítményt követelni ma nem célszerű, hiszen az egyházi életet amúgy is békóba veri az anyagi erőtelenség. Azonban még a javadalmi jegyzőkönyvet sem respektálja a hivatolt miniszteri rendelet, midőn a természetbeni járandóságot nem élvező tanérek helyi forrásból származó javadalmi jegyzőkönyv szerinti 100 kor. egyházi járandóságát 9000 kor.-ra emeli, holott az iskola dologi szükségletei oly annyira megnövekedtek amúgy is, hogy próbára teszi az egyházak minden erejét.

De eltekintve autonómiánk sérelme törvényeink negligálásától, — fel kell hívni a minisz-

ter úr szives figyelmét arra a nagy veszedelemre, mely e rendelet keresztülhajtása kapcsán előáll; az egyházi élet az anyagiak miatt lassú sorvadással pusztul, erőtlennül, — egyházaink jó része a terményjárandóságok természetbeni viselésére képtelen, — s ha mégis viselnie kell, annak az egyház életképtelensége örökös belső zavara lesz a következménye, — ami nemcsak a hitéletre, hanem talán az állami életre is csak bénító. Órálók tárják fel a miniszter úr előtt azt a vergődést, melyben egyházi életünk az anyagiak miatt vajúdik, — mutatassanak reá arra a fájdalmas tényre, hogy az anyagi erőtelenség mint zúzza, mint tépi szét a benső megújulást adó egyházi élet sokat ígérő zöld hajtásait. S a tanítói fizetéseknek az egyházakra való visszahárítása kiszámíthatatlan veszedelmeket hordoz méhében.

Egyházam sok más református egyházhoz hasonlóan, teljesen az adóból tartja fenn magát, semmi ingatlannal nem bír, — a lelkeszi terményjárandóság a zsinati rendelkezés szerint az egyház teherviselő képessége szem előtt tartásával az eredeti járandóság felében állapított meg. — Népünk szegény, a hivatolt rendelkezés szerint 1923 jan. 1-től 50 köből rosz volna két tanítónknak kiszolgáltatandó, holott mindketten a javadalmi jegyzőkönyvtől eltérő névre szóló rosz járandóságról nem is beszélő díjlevél alapján választattak el. Kérdem, hogyan tudja teljesíteni egyházam e súlyos kötelezettségét? Ne mondja azt senki, — régen is viselte! hiszen tanítóink tudják, milyen volt az is — felében, harmadában sem kapván meg járandóságukat.

Oda kell azért hatni egyházhatóságainknak, hogy e sérelmes rendelet jogerőre ne emelkedjék a maga ridegségében. Az államnak bármilyen terhes anyagi viszonyok között éljen is, nem szabad legbiztosabb bázisát, a református egyházi életet válságba sodorni. Az egyház, az állam egymást megértve, találja meg e kérdésben is azt a megoldást, melyen mindkettő célját elérheti, — mert másként még élesebb lesz az elválasztó vonal, súlyosabb az ellentét, még kiáltóbb a felekezetieskedés. Följegyzésre méltó különben a rendelet kezelése is; tanítónknak, mivel 1908-ban (1911-ben választott meg) felvett javadalmi jegyzőkönyvében 20 köből rosz járandóság van értékelve, segélyeit már 1922 júl. 1-től beszüntették; felebbezésünk elutasított. — Kántortanítónk (1919 február 15. óta van álláson) javadalmi jegyzőkönyvében (1908-ban felvéve) 30 köből rosz van értékelve s járandósága mindezideig folyósítva van.

Így talán még a magas miniszteriumban sincs e dolog teljesen rendben. — Azért egyházhatóságaink, órálóink, segítsenek!

Almosd, 1923 márc. 15.

Székelyhidny Béla,
református lelkész.

Közélet

A sarkadi harangok.

Harangjaink egymásután megújúlnak.

A sarkadi református egyház f. é. március 14-én, délután húzatta fel tornyába 2 új harangját, azon harangok helyett, melyeket 6 évvel ezelőtt elrekviráltak.

A megmaradt c hangú, 95 kg. súlyú kis „árva“ haranghoz Szlezák László, budapesti haranggyáros 2 nagyobbbat öntött. Egyik a hangú 421 kgr., másik f hangú 801 kgr. súlyú. Hangjuk messze halló, sima, áhítatot gerjesztő.

A hívek teljesen meg vannak velük elégedve. Minden jogos várakozásnak megfelelnek.

Március 15-én e harangok hívó szavára zsúfolásig megtelt a máskor nem kicsiny templom.

A harangok felhúzása alkalmával, a mai szomorú körülményekre való tekintetből mulatság, áldomás nem volt. Balogh Ambrus lelkész felavató beszéde és imádsága után a nagy számú közönség széteszlott.

De azért nagy a mi örömünk, mert a következő nagy ünnepeket harangjaink hívogató szavára hittel, reménységgel és szeretettel tartathatjuk meg.

Mint a galamb, mely a Nőé bárkájába olaját vitt: úgy az új harangok bárcsak közlekedését jelentenék magyar hazánk és református egyházunk életében az özönhajok eloszlásának, a szomorú idők jobbra fordulásának!

Harangavatás Gégényben.

A gégényi református egyház f. év március 11-ikén tartotta harangavató ünnepélyét, mely szűk és szerény, de annál melegebb, családiasabb körben folyt le. Délelőtt 10 órakor csendült fel a társát váró harang hívó szava, melynek hallatára örömtől sugárzó szemekkel sietett a község apraja, nagyja a templom előtti térre, hol nemzeti zászlók alatt koszorúval és háziszóttos kendővel felékesítve méltóságosan nyugodott az új harang. Amikor a hívó harang utolsó szava is elhangzott, több mint ezer ajkáról bűgött fel Tebenned bízunk eleitől fogva kezdetű zsoltárunk első verse. Majd Janka János tanító vezetése mellett a gégényi református énekkar Kreutzer A.: Vasárnap a pusztán c. hatalmas kompozícióját énekelte el dicséretre méltó igyekezettel. Ezután Somogyi József dombrádi lelkész, e. m. tanácsbíró költőien szárnyaló avató imája emelte a boldogságtól lobogó lelkeket Istenhez. A mélységes áhítatot keltő ima után ragyogó arcú hajadonok indították egyszerű csigán útjára a szépen felékesi-

tett harangot, melyet a gyülekezet örömtől könnyes szeme s a 137. dicséret megragadóan szép dallama kísért a magasba. Alig múlt el 10 perc, hogy a felemelkedő harang eltűnt a gyülekezet könnytől ragyogó szeme elől, már tiszta csengésű szavát hallatta. Eközben zsúfolásig megtelt az egyszerűségében is izlésesen berendezett templom. Kun Szabó Gyula berkeszi lelkész, e. m. főjegyző művészi orgonajátéka s vezetése mellett Im bėjöttünk nagy örömmel kezdetű dicséret első versét, az 1. dicséret 7. versét és a CV. zsoltár 1., 2. versét énekelte el a gyülekezet. Majd Sarkadi Nagy Antal szabolics-veresmarti lelkész szép imája s Áldott legyen az Úr neve mostantól fogva mindörökké (113. zsolt. 2. v.) textus alapján kitűnően felépített igehintő beszéde következett. Hatalmas prédikációjában feleletet keresett s talált az általa felvetett kérdésre, hogy mit beszélnek a harangok? A lebilincselő szép beszédet nagy figyelemmel hallgatták a hívek s igen sok lelki áldást nyertek belőle. Ima és beszéd között Janka János tanító buzgó betanítása alapján s vezetése mellett Pásztor S.: Imá-ját megragadó hatással adta elő az énekkar. Beszéd után Vass Mihály helybeli lelkész, th. esperes izzó hazafiságtól ihletett, könnyekig megható gyönyörű imájával szárnyalt a hívek lelke a seregek Urához, magyarok és minden népek hatalmas Istenéhez. Végül a Himnusz első versét énekelte el a gyülekezet, ami után örömmel és áhítatnak boldog érzésével tért haza az ünneplő sereg.

Délután 1 órakor több, mint száz terítékes közebed volt, amelyen a vendégek és a helybeli intelligencia, a presbiteriummal együtt vett részt. Az ebédet az egyház adta s elkészítését a helybeli intelligencia lelkes aszonyai végezték. A felszolgálást pedig a gégenyi leányok teljesítették. Az ebéd késő délutánig tartott vidám hangulat mellett. Számos pohárköszöntő hangzott el, s valamennyiből felzokogott a nagy éjszaka magyar bánata, bizonyosságul annak, hogy sirva vígad a magyar. Este szépen sikerült táncmulatság volt az ifjúság részére, melynek emléke, mint az „á, cisz“ hangok kellemes összhangja, sokáig fog még lelkünkbe zsongani.

A felavatott új harang súlya 411 kg., melynek 540,000 K költségét a gégenyi áldozatkész szívű hívek nagy örömmel és szeretettel vállalták. A szép és erőteljes szavú harangot Szlezák László budapesti cég készítette sl.

Irodalmi szemle

Elég nekem az Isten kegyelme. I. kötet. Ünnepi egyházi beszédek. Szerző *Dr. Baltázár Dezső.* 8°, 304 lap. Az értékes és vaskos könyv tartalmaz két újesztendei, két farsangi, két bűnbánati, egy bőjti, két virágvasárnap, öt nagy-pénteki, hat husvét, két áldozócsütörtöki, négy

pünkösi, egy nyári, három újkenyérrel való úrvacsora osztáskor, három új borral való úrvacsora osztáskor, kilenc reformáció emlékűnnepen mondott, nyolc adventi, hét karácsonyi és egy óesztendei egyházi beszédet. A kötet kapható a Méliusz könyvkereskedésben. Ismertetésére visszatérünk.

„**Orgonakarénekes**“ könyvét kiadta és minden előfizetőjének megküldte a szerző, Szügyi József békési orgonista kántor.

165 egyházi ének van benne orgonára sorozójátékokkal és vegyes karra kidolgozva.

Mióta Sz. Nagy Károly, debreczeni orgonista kántor kiadta „**Karénekes könyvét**“, ez a most megjelent „**Orgonakarénekes**“ könyv az, mely azt megközelíti, sőt annak hiányait pótolja.

Sz. Nagy Károly „**Karénekes könyve**“ 1850-ben jelent meg először. Hozzáértő, nagy nevű, jeles zeneművészek azt kedvező bírálatban részesítették és ajánlották. Teljes igazságuk volt!

Azonban 1850 óta a zeneművészet elméletileg és gyakorlatilag nagyot haladt. E haladásnak örvendetes nyomai és bizonyító jelei ott vannak a Szügyi József „**Orgonakarénekes**“ könyvében.

A letétek mindenikében örömmel halljuk és gyönyörködve látjuk, hogy Szügyi egyszerűsége mellett, keresetlen kidolgozásában soha nem téveszti szeme elől az „**Összhangzattan**“ és „**Ellenponttan**“ legfőbb szabályait, sőt azokat következetesen alkalmazza, mert ezek a szabályok véreben és kis ujjában vannak. Ezt elismerni és méltányolni kötelességünk, ha az igazságot szemünk elől eltéveszteni nem akarjuk.

Nem halmozza össze a disszonáns hangzatokat, hanem azokat a legtermészetesebb és legszabályosabb módon mindig feloldja. Midőn egy disszonáns hangzatot alkalmaz, már előre tudja, milyen konzonánssal oldja azt fel.

Ennek folytán kidolgozása mindenütt természetes, keresetlen, sohasem mesterkélte. Egyszerű, de kellemes, szívre ható és megnyugtató.

Közjátékaiban is természetes, magyaros, amellet áhítatot gerjesztő és mindig odaálló dallamok zendülnek meg. Ez a szerzőnek egyik elévülhetetlen érdeme.

A „**Pesti könyvnyomda r.-t.**“ jó papíron, világos, könnyen olvasható tiszta nyomással állította ki.

A szerző 6 nyomdahiba javítását az előfizetőknek külön megküldte.

Kántorainknak, zenekedvelőinknek pártfogásába és használatba vételébe melegen ajánlani merem.

Ahol kántoraink ez „**Orgonakaréneket**“ használják: közreműködnek abban, hogy az Istent lélekben és igazságban imáljuk.

A szép zene a szívre hat.

Szívünk teljességéből kell dicsérnünk a mi gondviselő, mennyei Atyánkat, mert csak úgy

remélhetünk az ő ingyen kegyelméből a Krisztus Jézus érdeméért bűnbocsánatot, békességet és idvességet!

Sarkad, 1923 márc. 18.

Balogh Ambrus, lelkész.

Különfélék

Előfizetőinkhez!

Sajnálattal kell tudatnunk tisztelt előfizetőinkkel, hogy lapunknak a múlt év végén megállapított előfizetési ára mellett a lapot fenntartani teljes lehetetlenség. Az anyagárak és munkabérek rohamos emelkedése folytán a nyomtatás költségei olyan nagyra emelkedtek, hogy az 500 koronás előfizetési ár a költségek felét sem fedezhetné. Példaképen megemlíthetjük, hogy egy ilyen lapszámnak, mint a mostani, minden egyes példánya *harmincöt koronába* kerül, csak a kinyomatást véve számításba. Nem nehéz megérteni, hogy a postaköltség, címszalag, egyéb adminisztráció olyan summákat vesz igénybe, hogy a lapnak a múlt évi minden szolgáltatása mellett legalább 1500 kor. előfizetési árat kellene kérnünk. Ehelyett abban állapodtunk meg, hogy a lap árában csak 1000 koronát kérünk erre az évre, de viszont nem garantálhatjuk sem azt, hogy hetenként, sem azt, hogy 4 oldalnál nagyobb terjedelemben jelenik meg lapunk. A befolyó összegek erejéig fogunk szolgáltatni, de azt, hogy ingyen munka mellé még rá is fizessünk a lapra, senki sem kívánhatja.

Tisztelt Olvasóinknak boldog és idvességes Husvét ünnepeket kívánunk.

Egyházkerületi lelkészi főjegyzőül, a napokban történt szavazat felbontás szerint, csaknem egyhangúlag Dr. Révész Imre debreczeni lelkipásztor választotta meg, akinek e kiváló tiszttségben való eredményes munkálkodásához adjon a jó Isten erőt, egészséget, kegyelmet és áldást bő mértékben.

Füzesgyarmaton a gyülekezet a legutóbbi egyházközségi választáson Nagy Imre volt községi bírót választotta meg főgondnokul. A józan gondolkodású, becsületes magyar gazda ez alkalomból egy vagon búzát ajándékozott az egyháznak iskolaépítési célra. A nagy értékű adomány — amint halljuk — hasonló célú adakozásra serkentette a gyülekezet többi tehetős tagjait is. Az ilyen áldozatokban gyönyörködik az Úr!

Négy püspök Debreczenben. Hivatalos ügyben fog tanácskoznai Csonka-Magyarország négy református püspöke Debreczenben ápr. 14. és 15. napján. Ez alkalomból ápr. 15-én a Nagytemplomban nagy méretű templomi vallásos délután lesz, amelyen mind a négy püspök közreműködik. Az ünnepély jövedelme a Kálvineumé lesz.

Követendő példa. A sarkadkeresztúri egyház 1923 március 10-én az 1923. évtől kezdve a pénzügyi viszonyok kedvezőbbre fordultáig évi hetvenöt kg. búzát szavazott meg úgy, hogy a helyben értékesített búza árának kétharmad részét az esperes, egyharmad részét a püspök úrnak küldi.

Sarudy Ottó kir. főigazgató látogatása a debreczeni református tanítóképzőintézetben. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Farkas Sándor kir. főigazgató helyébe szintén kálvinista embert nevezett ki Sarudy Ottó személyében a képzőintézetek látogatására kir. főigazgatóul. E nagyképzettségű, kiváló szakértelemmel bíró férfiú f. hó 12., 13., 14. napjain látogatta meg a debreczeni református tanítóképzőintézetet, amely 1917 óta nem részesült kir. főigazgatói látogatásban. Három napon át lehetőleg minden tanár, minden tantárgyból tartott előadását, a 2 gyakorló iskolát, a szertárakat, konviklust, bentlakást meglátogatta. A f. hó 14-én tartott tanári értekezlet alkalmával teljes meglegedését fejezte ki a tanulók előmenetele, példás, műveltségről tanúskodó magaviselete felett. Ezenkívül elismerőleg nyilatkozott úgy az igazgató, mint a tanárok lelkiismeretes munkássága felett. Jól esik regisztrálnunk ezt az örvendetes tényt azon támadás után, amelyben indokolatlanul a debreczeni tanítóképzőintézet a közelmúltban egyik kormánybiztos részéről részesült.

Debreczen és hajdúvármegyei főispánna a Kormányzó Öfömméltósága dr. Hadházy Zsigmond nemzeti gyűlési képviselőt nevezte ki, akinek ünnepélyes beiktatása f. hó 20-án volt. A beiktatás után a tiszántúli egyházkerület, debreczeni egyház és kollégium részéről küldöttség élén dr. Baltazár Dezső püspökünk üdvözölte az új főispánt, aki a kollégiumnak egykori növendéke s egyházunk hí fia.

A budapesti fasori református gyülekezet újonnan választott lelkipásztorát márc. 26-án iktatták be ünnepélyesen b. e. Kovács Emil utódául. Kísérje Isten áldása.

Márciusi ünnepek. Lapunk szűk keretei között röviden csak a következőkről emlékezünk meg pár szóval. A debreczeni református főgimnázium és a négyévfolyamú női felső kereskedelmi iskola vöröskereszt egyesületei március 3. és 4. napjain tartotta ünnepélyét főgimnáziumunk tornatermében. A szereplők mind jól végezték feladatukat, a műsor-számok közül ki kell emelni a Tündérialom c. énekes táncjátékot (írta Dálnoki József 8. o., zenéjét szerző Thuróczy László 7. o.) és a Magyar diákok c. jelenetet, amelynek szerzője Solymossy József 8. o. — A Hittanszaki Önképző Társulat március 14-én Petőfi ünnepélyt tartott a főgimn. tornatermében. A megnyitó beszédet lapunk múlt. számában vezető helyen közöltük. A műsornak második nevezetes pontja Koroknay István G. 3. th., Az álmok nem hazudnak c. sikerült Petőfi darabja három felvonásának eleven előadása volt. — A gyakorló iskolás növendékek március 15-én reggel 9 órakor tartottak sikeres ünnepélyt. — A főgimnázium hazafias ünnepélye, amelyen dr. Bessenyei Lajos tartott lelkes emlékbeszédet, már-

cius 15-én, délelőtt 11 órakor volt; ugyanez időben volt a felsőbb leánynevelő intézet ünnepélye a Kosuth-utcai templomban, ahol is dr. Papp Ferenc tanítóképző-intézeti tanár imádkozott buzgósággal és dr. Vekerdy Béláné polgáriskolai igazgató mondott tartalmas emlékbeszédet.

Zenei élet a debreczeni főgimnáziumban. Nálunk reformátusoknál a középisk. tanterv jóval megelőzte az államit, behozván a kötelező ének- és zeneelméleti oktatást az egész vonalán a gimnáziumnak. Ha mostani egyházi zenénk még sem áll a kellő színvonalon, ennek oka a múltban van. A talaj azonban előkészítődik hozzá. A gyakorlati általános zenetanítás a nagy létszámú osztályok miatt kivihetetlen. Háború előtti években már külön zenetanári tanszék felállítását tervezték. Mivel ez a háborún megtört, azóta két tanár vette kezébe mezőtúri mintára a hegedű-tanítást. Sereglenek is hozzájuk, főleg falusi papok és tanítók fiai; csakúgy válogatnak bennük. Olyan színvonalú zenekar tán sohasem volt a főgimnáziumban, mint most. De némelyik a kedvezményes díjat is alig tudja befizetni, nemhogy hangszert, kótát tudna venni. Rendeztek hát be nekik kótakölcsönző intézményt. Most még egy-két, leginkább háromnegyedes hegedű kellene. Ahol tehát ilyesmi hever a padláson, jót tennének vele a tulajdonosok, ha a légátus vagy valamelyik odavaló diák útján elküldenék a főgimn. igazgatóságához.

A hivatalos levelek postal költségének megtérítése. Az egyházak, egyházi és iskolai hivatalos hatóságok postai költségeinek megtérítésére engedélyezett járulék elszámolására nézve a 154,771—1922. sz. vallás- és közoktatásügyi miniszteri intévény a következőket tartalmazza: „Az elszámolás legegyszerűbb és kielégítő módja, ha az eddigi sok postai „Ellennyugtató“ helyett egy oly „Igazoló“ csatoltatik, amelyben az évenként lezárt postafeladó könyvek alapján a postahivatal igazolja, hogy a hivatalos portóbélyeg használatára jogosított és megnevezendő egyházi szerv az elmúlt esztendőben mily összegértékű hivatalos postabélyeget használt fel“. Ennek az igazolványnak a kiállíthatása céljából „a postakönyvben minden feladási tételnél feltüntetendő, mennyi értékű bélyeg használtatott fel? ezek a tételek oldalanként összegezendők, az év végén pedig lezárandók“. Látható az itt közöltekből, hogy a postaköltségek kimutatása milyen vonalon haladva állítandó elő. A postahivatal a postakönyv alapján kiállítja az igazolványt, de előbb a postakönyv ügy kezelendő, hogy a postahivatalnak adat álljon a rendelkezésére a postakönyv jelzett vezetése rendjén, Ez az igazolvány lesz beküldendő az egyházkerületi pénztárhoz, s ezen az igazolványon alul előre nyugtázni kell a tétel kifizetését. Feltűnő, hogy egyházkerületünk egyházainak csak mintegy egyharmada küldött portószám-lát. A beküldésre kitűzött február 15-diki terminus rég lejárt, a számadás felküldését nem halaszthatjuk tovább. Mindamellet még ennek a hónapnak a végéig valahogy várakozunk vele, kérvén a még

be nem küldött számlák sürgős idejuttatását, amely már a fentebb között módon lesz kiállítandó. Portómentes levelezésre magánfelekkel nincs jogunk, tehát az ilyen tételek nem vehetők be a postakönyv portómentes hivatalos levelei közé. Ajánlott levelet s pénzt se küldhetünk portómentesen, pénzintézetekkel sem levelezhetünk így. Kérjük ezeknek a figyelemre méltatását. Egyházkerületi pénztári hivatal.

Miskolczon Dr. Révész Kálmán indítványára Lévy József-Társaság névvel irodalmi egyesület alakul.

Házvezetőnő. Magános úrnő házvezetőnőt keres (papi, tanítói családból), aki a főzést magában végezze s a takarításnál is segédkezzék. Cím: özv. Fazekas Sándorné Debreczen, Péterfia-utca 79. szám.

Helyreigazítás és pótlás. A 72. lapon a második hasábon az alólról számított kilencedik sorból téves kézirat alapján a Sursum corda szavak előtt kimaradt ez: „összeszedve minden Isten-adta meglevő erőnket, a Pál apostoli nivóra kell fölkúsznunk, fölemelkednünk, bekapaszkodni ama mi Istenünkbe, ki egyik jóságos kezében Krisztus Urunk érdemének bíbor palástjával födözgeti bűnös múltunkat, másikával előre mutat a cél felé, melyet a mi lelkünk Fejedelme dicsőségbe öltözöttén ért el“. Teljesség kedvéért még megemlítjük, aminek a 74. lap bal hasábján 20. sora után lett volna helye, hogy az újonnan választott tisztviselőket az egyházmegeye közönsége nevében Szász Imre monostorpályi-i lelképásztor üdvözölte, amire a tisztikar nevében az esperes mondott szíves köszönetet.

Szerkesztői üzenet. Többeknek. A lapunkban hirdetett palást elkelt.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

877—1923. sz.

Nagytiszteletű Esperes uraknak!

Nagytiszteletű Esperes úr!

Tudomásul vétel és további megfelelő eljárás végett alább közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak folyó évi február hó 23-án 1149. sz. a. kelt s a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletét.

Atyafiságos szeretettel

Debreczen, 1923. évi március hó 14.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1149—923. VIII/a. ü. o. szám alatt kelt s valamennyi kir. tanfelügyelőség és kir. tanfelügyelőségi kirendeltség vezetőjének s valamennyi elemi népiskola gondnokságának ill. iskolaszékhez intézett rendeletének másolata.

Az ország népoktatásügye helyes irányításának, a meglevő hiányok megszüntetését célzó gondos program készítésének előfeltétele a gyors és pontos adatszolgáltatás. Hogy az ország elemi népiskoláinak állapotáról állandóan tájékozva legyenek s a népoktatásügyi törvényeket, elsősorban a beiskolázás biztosítására irányuló 1921. évi XXX. t.-c. végrehajtását ellenőrizhessem, elrendeltem az elemi

népiskolákra vonatkozólag bizonyos adatoknak évenkénti beszolgáltatását, amelyeket a kir. tanfelügyelők a Fő, I/a és II/a kimutatásokban dolgoznak fel. Megdöbbenéssel látom, hogy úgy az elmúlt, mint a jelen tanévben igen számos elemi népiskola, köztük még államiak is, a bekívánt adatokat az előírt határidőig be nem szolgáltatatták, sőt egyesek négy-öttszöri sürgetésre is alig, vagy hiányosan küldték be az adatokat, noha ezek összeállítására még a nagyobb iskolákban sem jelent többet néhány órai munkánál.

Az egyes tanítóknak, vagy iskolaszékeknek ez az eljárása a kir. tanfelügyelői hivataloknak nagy portaköltséget s meddő munkatöbbletet okoz, őket fontos teendők végzésében hátráltatja, a miniszteriumot pedig az anyag feldolgozásában hónapokkal hátraveti.

Amellett ez a hanyagság és a sürgetésekkel szemben való makacsság nyílt szembehelyezkedés a törvényes felsőbb hatóságokkal, amely, ha megtorlatlanul maradna, ezek tekintélyének s az irántuk való köteles tiszteletnek aláásására vezetne.

Ezt az állapotot, amely a tekintélyromboló forradalmi idők szomorú maradványa, tovább nem tűrhetem s minthogy az eddigi figyelmeztetések nem voltak elegendő hatással, erősebb eszközökhöz kell folyamodnom. Feltétlenül megkövetelem, hogy az iskolák a kir. tanfelügyelőknek törvényes hatáskörükben kiadott megkereséseire a kívánt adatokat a kitűzött határidőig, minden sürgetés bevárása nélkül pontosan szolgáltatassák be. Amennyiben ezt tenni elmulasztanák, az állami és a közvetlen rendelkezésem alatt álló elemi iskolák köteles adatbeszolgáltatói ellen fegyelmi eljárást indítatok, a nem állami elemi iskoláktól pedig mindennemű államsegélyt megvonok mindaddig, míg köteleességüknek meg nem felelnek. Az ily módon letiltott állami segélyek utólagos kiutalványozására **az illető iskola igényt nem tarthat**, már most felhívom a kir. tanfelügyelő urakat, hogy azoknak az iskoláknak névsorát, amelyek jelen rendeletem megjelenése utáni egy hét múlva sem küldték be a kért statisztikai adatokat, hozzám sürgősen terjesszék fel, hogy államsegélyük megszüntetése iránt azonnal intézkedhessem.

Budapest, 1923. évi február hó 23-án.

Klobelsberg s. k.

A hivatalos másolat hitelül: **Busch Ferenc,**
miniszteri shiv. igazgató.

Pályázat

a nyirbogáti református II-ik (leány) tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetben lakás, melléképületekkel, házi kerttel. — 2. 20 kat. hold földhaszonélvezete. — 3. Egyháztól évi 480 K tanítói, a községtől 70 K ismétlőiskolai díj készpénz. — 4. A vk. miniszteri 122,000/1922. számú rendelet alapján nyerhető államsegély.

Kötelesség: Rábizandó osztályok tanítása, valóságos, erkölcsi nevelése, leányismétlő iskola tanítása; szükség esetén lelkész és tanítótársak helyettesítése. Születési-, oklevél-, szolgálati-, or-

vosi-, honossági és hazafias magatartási okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó 1923. évi március hó 29-ig elfogad

a református iskolaszék.

(Menekült b) listás, Debreczenben végzettség előny. Személyes megjelenés ajánlatos.)

Pályázat.

A tiszakőrödi református egyház által ujonnan szervezett III. tanítói (tanítónői) állásra pályázatot hirdetnek.

Javadalma: a polgári községtől évi 1400 korona törzsfizetés, 1400 korona háborús segély s törvényes lakbér, továbbá a törvényes államsegély.

Kötelesség: a református iskolaszék által előírt teendők tanítónál, lelkész és kántor szükségképeni kiegészítése.

B) listás vagy menekült tanító és tanítónő előnyben részesül. Választás e hirdetés megjelenésétől számított 15 napon. Az állás azonnal elfoglalandó.

Fekete Lajos,

református lel.ész, iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A debreczeni református tanítóképző-intézet előjárósága pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett ének- és zenetanári tanárszékre. Pályázhatnak: 1. Az országos m. kir. zeneművészeti főiskolán tanítóképző-intézetekre képesített zenetanárok. 2. Okleveles zenetanárok. Másnemű képesítésű pályázók csak abban az esetben vehetők figyelembe, ha a fentebb előírt képesítéssel senki sem pályázik. Menekültek és B) listások előnyben részesülnek.

Évi javadalmazás 2400 korona alapfizetés, melynek emelkedését a vallás- és közoktatásügyi miniszter 46,147—1909. sz. a. kelt intézkedése biztosítja; öt 200 koronás ötödéves korpótlék és az állami tisztviselőkre megszabott lakáspénz. A megválasztott tanárnak igénye van állami fizetékieskiegészítésre, családi pótlékra, a szokásos egyéb állami segélyekre és állami nyugdíjra. A megválasztott tanár köteles heti 20 órán az éneket s az összes zenei tárgyakat (zongora, orgona, hegedű) tanítani, az ifjúsági ének- és zenekart szervezni és vezetni, az évmegnyitó és záró-, valamint az ifjúsági istentiszteleten az énekvezéri és orgonista teendőket ellátni. Csak református vallásúak pályázhatnak.

Pályázati melléletek: keresztlevél, oklevél, az előbbi alkalmazásukról szóló bizonyítványok, az esetleges irodalmi működés és katonai kötelezettség, a forradalmak és a megszállás ideje alatt tanúsított magatartás igazolása, közhatósági orvosi bizonyítvány pályázónak tanári pályára alkalmas voltáról.

A kérvény a tiszántúli református egyházkerülethez címezve folyó év május 1-ig a református tanítóképző-intézet igazgatóságához

küldendők. Az állás folyó év szeptember 1-én foglalandó és a tanév folyamán székfoglaló értekezést kell tartani.

Debreczen, 1923 március 21.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat

A hajduböszörményi református egyház presbitériuma pályázatot hirdet a Réten felállított tanyai iskolához egy rendes férfi tanítói állásra. Fizetés: évi 9000 kor., szabad lakás kertilletmény-nyel, államsegély. Kötelesség: vegyes iskola vezetése. Pályázati határidő: 1923 április 4. Menekült vagy B. lisztás tanítók előnyben részesülhetnek. Az állás azonnal elfoglalandó. Felszerelt kérvények a református iskolaszék címére küldendők.

Megjelent a HEIDELBERGI KÁTÉ

A Tiszántúli református egyház-kerület megbízásából fordította:

ERDŐS JÓZSEF

a theologia doktora és professzora.

Negyedik kiadás

A Tiszántúli Református Egyh.-ker. tulajdona.

Kiadja és kapható

MÉLIUSZ

könyvkereskedésben Debreczen.

Új imakönyv fiatal nők számára!

„SZOROS KAPU, KESKENY ÚT“

ELMÉLKEDÉSEK ÉS IMÁDSÁGOK
protestáns leányok számára.

Írta Czeglédy Sándorné Kósa Margit.

Kis alaku (8×13 cm.) finom fehér papíron, tiszta nyomás, 230 oldal terjedelmű, izléses, valódi vászonkötésben 500 korona.

Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben és a kiadónál

KIS TIVADAR, PÁPA, postafiók 12.

Ugyanitt megrendelhető

KÖZÖNSÉGES VASÁRNAPI IMÁDSÁGOK

EGYHÁZI HASZNÁLATRA.

Írta Czeglédy Sándor reform. esperes.

240 oldalon 150 imádság, nagybetűs nyomással, szép kötésben 800 korona.

Most jelent meg! Könyvujdonság!

Dr. Baltazár Dezső püspök ELÉG NEKEM AZ ISTEN KEGYELME

című ünnepi egyházi beszédeinek I. kötete. A 8-rét alaku 304 oldalas 58 predikációt tartalmazó kiváló finom papíron kiadott kötet ára felár és forgalmi adóval . . . 1740.— K

„Méliusz“

könyvkereskedés Debreczen.

Legelterjedtebb,

legkönnyebb, legkiválóbb és legjobb konfirmációra előkészítő káté a

NAGY ISTVÁN

Konfirmációi Kátéja.

Ez a káté 2 év alatt 20,000 példányban fogyott el.

Ára K 30.—

DR. ERDŐS KÁROLY!

Az Én Vallásom

című hitelesítő és léleknevelő könyvecskéje a legmegfelelőbb konfirmációi ajándék

Ára papírkötésben . . . K 75.—

Ára vászonkötésben . . . K 100.—

Konfirmációi emléklap gyönyörű kivitelben K 15.—

Konfirmáltak anyakönyvi íve K 20.—

Egyházaknak és iskoláknak 10% engedmény.

Méliusz könyvkereskedés Debreczen